

26.41x25.39	1	6	עמוד	כותרת -	כלכליסט	20/12/2011	30060958-1
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330							

דעות חלוקות במשק אחרי בקשת פוטאש להגדיל אחזקה בכיל

"זה צעד שיאפשר לחברה זרה להשתלט בסוף על נכס לאומי"

בקשתה של ענקית הדשנים הקנדית להחזיק ב-25% מהחברה הישראלית, עומדת כעת לבחינת המדינה. גורם באוצר: "יש יתרון בכך שגוף כמו פוטאש מביע אמון". בכיר בכיל: "פוטאש כבר ניסתה בעבר להגדיל את מניותיה בכיל. המדינה לא נתנה אישור"

אמר אז: "על פי האסטרטגיה של החברה לישראל, הבעלים של כיל, היא מעוררת את התרחבותה של כיל בחו"ל על ידי רכישות אסטרטגיות ולא להפך".

"משאב של האזרחים שהופך למשאב של חברה זרה"

עו"ד אפי מיכאלי, ראש תחום הפרטה ודגולציה במרכז האקדמי למשפט ועסקים, אמר על העסקה: "מדובר במשאב ציבורי של האזרחים שהופכים אותו בהדרגה למשאב של חברה זרה. אמנם מכירות המניות הן לא דרמטיות, אבל הן אזהרה לרכישות נוספות שיאפשרו לפוטאש בסוף להשתלט על נכס לאומי".

מיכאלי מצביע על נקודה למחלוקת עתידית: "כיל היא חברה שמחלקת ריבדינדים לעתים קרובות. נשאלת השאלה איך נטיל עליהם מס החוזה. הדיבידנד יגיע לבעלים מחוץ לישראל ותיווצר מחלוקת בין המדינה לחברה". מכיל נמסר: "אנו לא צד למכירת המניות. הסוגיה מונחת לפתח המדינה".

העבודה בים המלח. יתרונות להגדלת המניות של החברה הקנדית

בעקבות חשיפת כלכליסט

הדר קנה

בימים אלו בורקת המדינה את פוטאש כחברה. הבדיקות נערכות במשרד האוצר, המשפטים ואצל הממונה על הגבלים עסקיים. העסקה מצדיקה את האישור שלנו כיוון שהמדינה מחזיקה במניית זהב בכיל. על פניו אין מניעה הסתירית למכור להם את המניות, כמובן שזה בתנאי שיעברו את בדיקות כל הגורמים ויקבלו אישור, כך אמר ל"כלכליסט" גורם בכיר במשרד האוצר בנוגע לבקשתה של חברת הרשנים הקנדית להגדיל את אחזקתיה בכיל. כיל נמצאת בשליטת החברה לישראל של משפחת עופר (52.3%), ופוטאש היא בעלת המניות השנייה בגודלה בחברה, המחזיקה ב-13.9% ממניות כיל, ששווייה בבורסה עומד על כ-6.5 מיליארד שקל. יתר המניות מצויות בידי הציבור, כשאחזקה קטנה של 16 מיליון שקל מצויה בידי המנכ"ל עקיבא מוזס.

יודעים מה יהיה", ב-2006 פוטאש אף ביקשה לרכוש את השליטה בכיל מידי החברה לישראל שמחזיקה ב-52%. באותה תקופה מסרה החברה לישראל כי כיל אינה עומדת למכירה. מנכ"ל החברה דאז יעקב רוזן

לעומת הרמזים החיוביים מכיוון המדינה, דווקא גורמים המקורבים לכיל נוהרים מלהיות אופטימיים: "ב-2010 כבר היו ניסיונות של פוטאש להגדיל את מניותיהם בכיל והמדינה לא נתנה אישור להגדיל מעבר ל-13.9%, כך שאנחנו באמת לא

מקנה למדינה זכות וטו על כל החזקה של למעלה מ-14% ממניותיה של כיל. כדי שתוכל פוטאש לעלות לשיעור אחזקה של 14% ומעלה, היא צריכה כאמור לקבל את אישור המדינה. גורמים באוצר ובמשרד המשפטים סבורים כי יש יתרונות מרכזיים להגדלת חלקה של המניות על ידי החברה הקנדית. מקורב למו"מ אמר ל"כלכליסט": "מדינה בר כספ זר שייכנס למדינה. כמו שכ" שוורן באפט קנה את ישכר - מיליארד דולר הלכו ישר לקופת המדינה".

בכיר אחר הוסיף ואמר: "יש יתרון בכך שנכנס גוף גדול כמו פוטאש ומביע אמון בחברה ישראלית. בנוסף לכיל יש אינטרס להכניס אותה כי מדובר בחברה עם הרבה מאוד ידע בנושא האשלג, שיכולה לעזור בייצור תהליכים והגדלת הרווחים". עם זאת הזכיר הגורם כי ישנם שני גורמים מרכזיים שנתונים לבדיקה. הראשון הוא שמדובר בשתי חברות המתחרות בשוק הדשנים והשני הוא הרצון לשמר את הזהות הישראלית. "למדינה יש אינטרס לשמור שהחברה תישאר ישראלית, ואנחנו צריכים לוודא שהשליטה תישאר כזו", אמר הגורם.

האוצר וכל מתקרבים לסיכום

"אין קשר בין פוטאש לקציר המלח"

בכיר באוצר מסר: "נושא התמלוגים והקציר אמור להסתיים אוטומטית. בדיקת עסקת מכירת המניות לפוטאש לא משפיעה ולא גורמת לשום עיכוב. הדיונים עצמם קרובים מאוד להכרעה. יש אפילו דד-ליין שמתקרב בחודש ינואר. הסיבה לעיכוב היא שמדובר בנושא מאוד מורכב עם דינמיקה קשה של עשרות שנים שצריכים להתכנס לדגוע אחד". בכיל אישרו שוב כי הגורם שאמור להסתיים בימים הקרובים.

הדר קנה

את חלקם במיזם הפרויקט ועל כך הדיונים כיום. נושא נוסף שבמחלוקת הוא העלאת התמלוגים שמשלמים מפעלי ים המלח למדינה. כיום מפעלי ים המלח משלמים תמלוגים בשיעור של 5% כשהמדינה דורשת את העלאת התשלום ל-10%. בשבועות האחרונים טוענים הצדדים כי המשא ומתן עומד להסתיים בקרוב מאוד. גם בכיל וגם באוצר מסרו ל"כלכליסט" כי אין קשר בין רכישת המניות של פוטאש למשא ומתן על הקציר.

סוגיה נוספת שנמצאת בדיונים בימים אלו בין משרד האוצר לכיל היא סוגיית מימון עבודות קציר המלח והעלאת התמלוגים. עבודות הקציר נועדו להציל את בתי המלון מסכנת הצפה ועלותם מסתכמת בכ-3.5 מיליארד שקל. החשבת הכללית מיכל עבאדי, בגיבוי חוות רעת משפטית של המדינה, ליועץ המשפטי לממשלה אבי ליכט ובתמיכה של שר האוצר, דרשה ממפעלי ים המלח להגדיל משמעותית